

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни
“ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ”
(для магістрів)**

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2011

МАУП

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Формування в Україні громадянського суспільства з переходом від забюрократизованої чиновницької моделі тоталітарного суспільства до відкритої демократичної системи державної служби, покликаної служити інтересам народу, вимагає ґрунтового науково-методологічного забезпечення та осмислення цього процесу.

Самостійна робота студентів є важливою складовою навчального процесу, яка сприяє активізації засвоєння студентом знань та їх реалізації, а також формує вміння навчатися і виконувати наукову роботу. Самостійна робота є основним засобом опанування навчального процесу студентами у вільний від занять час.

Метою самостійної роботи є сприяння глибокому засвоєнню студентами знань з “Теорії та історії державної служби”, ознайомлення з основними поняттями дисципліни, поглиблене вивчення теоретичних засад та практичних механізмів у сфері державного управління та державної служби і на загальнонаціональному, і регіональному рівнях, шляхів їхньої оптимізації. Крім цього, самостійна робота передбачає вивчення національних традицій державної служби як невід’ємної складової державного управління, яка ґрунтується на вітчизняних та зарубіжних теоретичних розробках та практичних засадах функціонування цього інституту на сучасному етапі державотворення, позначеному проведенням адміністративної реформи. Також методичні матеріали передбачають опанування в повному обсязі навчальної програми та формування самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність.

Завданням самостійної роботи студентів є засвоєння певних знань, умінь, навичок, закріплення та систематизація здобутих знань, їх застосування при виконанні практичних завдань та наукових робіт, а також виявлення прогалин у системі знань із предмета. Самостійне вивчення курсу “Теорія та історія державної служби” має допомогти у вирішенні декількох завдань, у тому числі:

- ознайомлення із стислою історією розвитку державного управління та державної служби;
- засвоєння основних теоретичних засад державної служби;
- засвоєння накопиченого зарубіжного та вітчизняного практичного досвіду державної служби як однієї з найважливіших складових державного управління;

Підготовлено професором кафедри організації самоврядування УАІСНС МАУП *В. В. Омельчуком*

Затверджено на засіданні кафедри організації самоврядування (протокол № 4 від 28.11.08)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Омельчук В. В. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Теорія та історія державної служби” (для магістрів). – К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. – 54 с.

Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Теорія та історія державної служби” містять пояснювальну записку, тематичний план дисципліни, зміст самостійної роботи з дисципліни «Теорія та історія державної служби», а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2011
© ДП «Видавничий дім «Персонал», 2011

- вивчення правових джерел державної служби;
- набуття практичних навичок та вмінь, необхідних не лише фахівцям державного управління і державної служби, а й майбутнім інженерам, менеджерам бізнесу, промисловості, органів місцевого самоврядування і громадських організацій, фахівцям з трудового, комерційного, фінансового, адміністративного чи кримінального права;
- підвищення компетентності, професіоналізму та патріотизму майбутніх фахівців народного господарства, державних службовців та службовців місцевого самоврядування в нашій країні.

Самостійна робота студентів з дисципліни “Теорія та історія державної служби” становить приблизно 66 % часу, необхідного для виконання основної освітньої програми з урахуванням рекомендацій Міністерства освіти та науки України щодо кількості годин аудиторних занять на тиждень. Зміст самостійної роботи студента з дисципліни “Теорія та історія державної служби” визначається навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями викладача. У пропонованих методичних рекомендаціях розглядаються форми самостійної роботи студентів, порядок організації та контролю самостійної роботи. Подаються основні питання з курсу дисципліни, питання для самоконтролю, теми рефератів, а також тестові завдання.

Процес становлення та розвитку системи державного управління в Україні та державної служби як складової управлінської діяльності потребує вирішення широкого кола питань, пов'язаних з будівництвом демократичної держави з ринковою економікою, розвинутою системою соціальних стандартів і гарантій для кожного її громадянина незалежно від місця проживання.

Важлива роль у демократичній державі належить налагодженню ефективної системи державної служби на всіх рівнях, застосовуючи при цьому національний історичний та зарубіжний досвід.

Впровадження демократичних засад у систему державного управління та державної служби потребує також подальшого правового регулювання діяльності органів державної влади та управління, особливо на місцях.

У ході вивчення цієї дисципліни студенти знайомляться з теоретико-методологічними засадами, предметом, об'єктом, метою, завданнями та функціями дисципліни, розглядають головні пріоритети в діяльності органів державної влади та управління, системи державної служби.

У результаті самостійного вивчення дисципліни студенти повинні **знати:**

- теорію державного управління та державної служби як комплексну галузь управлінської діяльності;
- поняття та головні ознаки державної служби;
- основні засади та механізми державної служби;
- нормативно-правове забезпечення та правові основи діяльності державних службовців і на загальнонаціональному, і на регіональному рівнях;
- структуру системи державної служби в Україні;
- основні принципи державної служби, механізми їх прояву й особливості застосування;
- особливості керування державною службою в Україні;
- місце державної служби в системі організаційно-правових інститутів Української держави;
- правовий статус державних службовців;
- кар'єрне зростання державних службовців та порядок проходження державної служби;
- особливості матеріального та соціально-побутового забезпечення державних службовців;
- зарубіжні моделі державної служби та можливість їхнього застосування в Україні;
- особливості та основні види спеціалізованої державної служби в Україні;
- перспективи розвитку державної служби в контексті проведення адміністративно-територіальної реформи в Україні;
- управління державною службою та в системі державної служби, особливості підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців;
- витоки та розвиток державного управління та державної служби в країнах Стародавнього Сходу, Давній Греції та Риму;
- теорію та практику державної служби в добу Середньовіччя та в Новий час;
- новітні концепції державного управління та державної служби;
- витоки державного управління в Україні, розвиток системи державної служби в добу Київської Русі, Галицько-Волинського князівства, Литовсько-Польський період та добу Речі Посполитої;
- особливості становлення та розвитку інституту державної служби в козацько-гетьманській державі;

- систему державного управління та державної служби в Наддніпрянській та Західній Україні в ХІХ – на початку ХХ ст.;
- відродження та розвиток національної державної служби в ході Української революції 1917–1920 рр.;
- специфіку розвитку системи державної служби в Україні в радянську добу;
- основні етапи становлення державної служби в новітній історії України.

Отже, методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи з дисципліни “Теорія та історія державної служби” спрямовані на те, щоб дати студентам знання теоретичних основ предмета, а також навчити застосовувати здобуті знання, вміння і навички на практиці.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми	Кількість годин		
		Лекції	Семінарські (практичні) заняття	Самостійна робота студентів
1	2	3	4	5
	Змістовий модуль І. Теоретико-методологічні засади державної служби			
1	Теоретичні основи державної служби. Правове забезпечення державної служби	2		5
2	Особливості виникнення державної служби	2		5
3	Держава і державне управління	2		5

1	2	3	4	5
4	Державне управління та керування державною службою в Україні	2	2	5
	Змістовий модуль ІІ. Особливості розвитку державної служби в Україні			
5	Державна служба та організаційно-правові інститути Української держави	2		5
6	Статус державних службовців	2		5
7	Кар’єра і порядок проходження державної служби	2		5
8	Матеріальне та соціально-побутове забезпечення державних службовців	2		5
9	Етика державної служби		2	4
10	Моделі та види державної служби. Зарубіжний досвід	2		5
11	Особливості спеціалізованої державної служби в Україні	2		5
12	Адміністративна реформа і розвиток державної служби в Україні		2	4
13	Управління людськими ресурсами та державною службою. Підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації державних службовців	2	2	5
	Змістовий модуль ІІІ. Історія розвитку теорії та практики державної служби			
14	Еволюція розвитку світової державної служби як інституту державного управління		2	4
15	Становлення та розвиток української державної служби	2	2	5
Разом годин: 108		24	12	72

ЗМІСТ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
з дисципліни
“ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ”

Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні засади державної служби

Тема 1. Теоретичні основи державної служби. Правове забезпечення державної служби

1. Сутність та особливості державної служби.
2. Цілі та функції державної служби.
3. Види державної служби.
4. Моделі державної служби.
5. Принципи державної служби.
6. Нормативно-правове забезпечення державної служби та діяльності державних службовців.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте сутність поняття “державна служба”.
2. Назвіть основні ознаки державної служби в Україні.
3. Які ви знаєте основні функції державної служби?
4. Назвіть основні види державної служби.
5. Дайте класифікацію принципів державної служби.
6. Розкрийте сутність правового інституту державної служби.
7. Назвіть основні види правових джерел державної служби.
8. Систематизуйте нормативно-правову базу в сфері державної служби.
9. Яким чином здійснюється правове регулювання державної служби?
10. Коли був прийнятий Закон України “Про державну службу”?

Теми рефератів

1. Державна служба як комплексний соціально-правовий інститут.
2. Види державної служби в Україні.
3. Принципи державної служби та їх основні групи.

4. Українська модель державної служби: її переваги та недоліки.
5. Законодавство України про державну службу.
6. Правове регулювання спеціалізованих видів державної служби в Україні.

Тестові завдання

I. Державною службою є:

- а) професійна діяльність осіб, які обіймають посади в державних органах та їх апараті щодо практичного виконання завдань і функцій держави та одержують заробітну платню за рахунок державних коштів;
- б) сукупність державних організаційно-правових та соціально-економічних інститутів, що призначені для реалізації державних завдань та функцій шляхом професійного виконання державними службовцями своїх посадових обов’язків і реалізації повноважень в інтересах громадянського суспільства;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

II. Специфіка державної служби в Україні полягає в тому, що державна служба є:

- а) професійною діяльністю осіб, які обіймають посади в органах державної влади та їх апараті;
- б) частиною або однією зі сторін організаційної діяльності держави;
- в) організаційною діяльністю, спрямованою на комплектування особового складу органів державної влади і правове регулювання роботи державних службовців;
- г) практичним виконанням державними службовцями завдань і функцій держави;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні.

III. Знайдіть неправильну відповідь. До основних цінностей державної служби належать:

- а) нейтральність;
- б) можливість працювати як підприємець на пільгових умовах;
- в) чесність і непідкупність;

- г) професійна честь;
- д) постійне перебування на посаді.

IV. До основних видів державної служби належать:

- а) державне управління;
- б) цивільна служба (служба в державних органах);
- в) мілітаризована служба (військова служба, служба в органах внутрішніх справ);
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

V. Умовно системи державної служби можна поділити на:

- а) відкриті;
- б) закриті;
- в) континентальні;
- г) євразійські;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

VI. Закон України “Про державну службу” був прийнятий:

- а) 16 лютого 1992 р;
- б) 16 грудня 1993 р;
- в) 20 червня 1994 р;
- г) 15 травня 1995 р;
- д) 10 липня 1996 р.

Література: основна [2; 5; 7; 8; 10; 13; 14; 19–21];
додаткова [29; 39; 42; 43]

Тема 2. Особливості виникнення державної служби

1. Виникнення державної служби.
2. Еволюція поняття “державна служба”.
3. Державна служба як наука і навчальна дисципліна.
4. Деякі аспекти виникнення термінології державної служби.
5. Основні концепції державної служби.

Питання для самоконтролю

1. Назвіть основні ознаки державної служби.
2. Яке місце серед суспільних наук посідає теорія державної служби?
3. Назвіть мету та основні завдання науки та навчальної дисципліни “Державна служба”.
4. Що таке методологія теорії державної служби?
5. Назвіть основні загальнонаукові методи дослідження державної служби.
6. Розкрийте основні конкретно-наукові методи дослідження державної служби.
7. Як виникли терміни “бюрократ” та “бюрократія”?
8. Назвіть основні теоретичні концепції державної служби.
9. Назвіть основні засади теорії державної служби.
10. Стисло охарактеризуйте перспективи розвитку державної служби в ХХІ ст.

Теми рефератів

1. Особливості виникнення державної служби.
2. Еволюція змісту поняття державна служба в країнах Європи.
3. Основні теорії державної служби.
4. Вітчизняні теорії державної служби.
5. Зарубіжні теорії державної теорії державної служби.

Тестові завдання

I. Концепції державної служби, які були вироблені протягом століть, покладені в основу діяльності державної служби в багатьох країнах світу протягом ХХ ст. і включали такі тези чи частину з них:

- а) чітка ієрархія посад: жорсткий розподіл компетенцій, прав і обов’язків;
- б) добір державних службовців за відкритим конкурсом;
- в) відокремлення службових функцій від особистісних характеристик і якостей;
- г) соціальні гарантії для державних службовців;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні.

II. Знайдіть неправильну відповідь. Основними інститутами державної служби є:

- а) правовий інститут;
- б) організаційний інститут;
- в) економічний інститут;
- г) культурний інститут;
- д) соціологічний інститут;
- е) соціальний інститут.

III. Організаційний інститут державної служби – це:

- а) комплекс окремих норм та цілісних нормативно-правових актів, що регулюють суспільні відносини, пов'язані з функціонуванням державного управління і державної служби та належать до таких галузей права і законодавства;
- б) сукупністю організаційних структур державного управління, систем добору, розстановки та мотивації кадрів, постійного підвищення їх кваліфікації, типів та методів планування;
- в) комплекс, що включає професійну діяльність державних службовців та відповідних органів державної влади з розробки та реалізації державної економічної політики;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

IV. Організаційним інститутом державної служби є:

- а) комплекс окремих норм та цілісних нормативно-правових актів, що регулюють суспільні відносини, пов'язані з функціонуванням державного управління і державної служби та належать до таких галузей права і законодавства;
- б) сукупністю організаційних структур державного управління, систем добору, розстановки та мотивації кадрів, постійного підвищення їх кваліфікації, типів та методів планування;
- в) комплекс, що включає професійну діяльність державних службовців та відповідних органів державної влади з розробки та реалізації державної економічної політики;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

V. Об'єктом теорії державної служби є:

- а) система органів державного управління з державними службовцями, що працюють у них;
- б) сукупність принципів та методів дослідження державної служби;
- в) основні засади формування знань про державну службу;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

VI. Основними засадами теорії державної служби є:

- а) загальна демократизація управління;
- б) підхід до державної служби як до системи надання послуг суспільству для задоволення його потреб;
- в) модернізована концепція раціональної бюрократії;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

Література: основна [1; 4; 7; 9; 13; 14; 16; 22; 23];
додаткова [36; 45]

Тема 3. Держава і державне управління

1. Поняття “держава” та “державна влада”.
2. Устрій та форми держави.
3. Правова держава і громадянське суспільство: розвиток ідеї та сучасність.
4. Сутність та принципи державного управління.
5. Функції державного управління.
6. Філософія як складова науки державного управління.

Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення державної влади.
2. Які форми адміністративно-територіального устрою держав ви знаєте?
3. Назвіть основні форми політико-правових режимів.

4. Які організаційно-керівні форми правління ви знаєте?
5. Які принципи державного управління ви знаєте?
6. Назвіть основні групи функцій державного управління.
7. Що може бути рушійною силою суспільного прогресу?
8. Який взаємозв'язок між свободою та рівністю в суспільстві?

Теми рефератів

1. Держава і державне управління.
2. Державна служба як складова державного управління.
3. Основні форми адміністративно-територіального устрою держави.
4. Принципи та методи державного управління.
5. Філософія як складова науки державного управління.

Тестові завдання

I. Країною є:

- а) сукупність території з визначеними межами та етносу, що тривалий час проживає на цій території;
- б) сукупність людей, об'єднаних тривалим проживанням на території країни та суспільними відносинами;
- в) організаційно-правова структура публічно-політичної влади, яка має суверенні повноваження регулювати суспільні взаємовідносини в межах країни та визначати відносини із зовнішнім світом;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "б" і "в";
- е) правильні відповіді "а" і "в";
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

II. Державою є:

- а) сукупність території з визначеними межами та етносу, що тривалий час проживає на цій території;
- б) сукупність людей, об'єднаних тривалим проживанням на території країни та суспільними відносинами;
- в) організаційно-правова структура публічно-політичної влади, яка має суверенні повноваження регулювати суспільні взаємовідносини в межах країни та визначати відносини із зовнішнім світом;

- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "б" і "в";
- е) правильні відповіді "а" і "в";
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

III. Держава в сучасному розумінні слова розглядається як:

- а) правова структура суверенної публічної влади в межах усієї країни, сформована легітимним шляхом;
- б) юридичний взаємозв'язок людей, які живуть на певній території;
- в) механізм забезпечення потреб і досягнення цілей більшості членів суспільства;
- г) форма суспільства, за допомогою якої воно стає структурованим, стабільним та впорядкованим;
- д) система представництва суспільства у взаємовідносинах з іншими державами;
- е) правильні відповіді "а" і "б";
- є) правильні відповіді "в" — "д";
- ж) усі відповіді правильні.

IV. Знайдіть неправильну відповідь. Форма держави є комплексною характеристикою і включає такі взаємозв'язані складові:

- а) форму правління (організаційно-керівна форма);
- б) форму державного устрою (форма адміністративно-територіального устрою);
- в) соціальну форму (форма суспільного устрою);
- г) форму державного режиму (форма політико-правового режиму).

V. Основними формами обмеженої монархії є:

- а) станово-представницька монархія;
- б) дуалістична монархія;
- в) конституційна монархія;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "б" і "в";
- е) правильні відповіді "а" і "в";
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

VI. Унітарною державою є:

- а) форма устрою суверенної держави, на всій території якої є лише адміністративно-територіальні одиниці, діють одна конституція, єдині органи влади і єдине законодавство;
- б) форма устрою суверенної держави, до складу якої входять адміністративно-територіальні утворення, що мають власний державно-правовий статус, власне законодавство і власну систему органів державної влади, але підпорядковані центральному законодавству і центральній владі;
- в) форма устрою суверенної держави, до складу якої входять і автономно-територіальні утворення, і адміністративно-територіальні одиниці.

Література: основна [1–3; 6; 9; 13; 14; 22; 23];
додаткова [26]

Тема 4. Державне управління та керування державною службою в Україні

1. Гілки державної влади та поділ повноважень між ними.
2. Державний устрій в Україні. Влада.
3. Структура та правові джерела влади.
4. Виконавча гілка влади як складова системи державного управління.
5. Регіональні та місцеві органи виконавчої влади.
6. Особливості управління державною службою в Україні.

Питання для самоконтролю

1. Навіщо потрібен поділ повноважень між гілками влади?
2. Охарактеризуйте структуру державної влади, створеної в Україні?
3. До якої гілки влади належить Президент України?
4. До якої гілки влади належить НБУ?
5. Який порядок формування Конституційного Суду України?
6. Які органи входять до системи виконавчої влади?
7. Що таке центральні органи виконавчої влади?
8. Що таке регіональні органи виконавчої влади?
9. Чи є виконавчі органи місцевих рад місцевими органами виконавчої влади?
10. Які складові управління державною службою в Україні?
11. Який орган виконавчої влади здійснює управління державною службою? Назвіть статус цього органу та його основні функції.

12. Яку структуру має Головдержслужба?

Теми рефератів

1. Система державного управління.
2. Система центральних органів виконавчої влади в Україні.
3. Місцеві органи виконавчої влади в Україні.
4. Виконавчі органи місцевих рад.
5. Особливості керування державною службою в Україні.

Тестові завдання

I. Обмеження влади правом означає:

- а) недопущення її одноосібної концентрації;
- б) поділ її функцій між гілками влади;
- в) суворе дотримання основного принципу публічного права: влади заборонено все, крім прямо дозволеного законом;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “а” і “в”;
- е) правильні відповіді “б” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

II. Під терміном “виконавча влада” розуміється сукупність державних органів та установ, які здійснюють владно-політичні та владно-управлінські функції, до яких належать:

- а) нормотворча;
- б) нормозастосовча;
- в) розпорядчі функції;
- г) адміністративна;
- д) економічна;
- е) правильні відповіді “а” — “в”;
- є) правильні відповіді “г” і “д”;
- ж) усі відповіді правильні;
- з) правильних відповідей немає.

III. До розпорядчих функцій органів виконавчої влади належать:

- а) керівництво цивільною та військовою адміністрацією;
- б) керівництво зовнішньою та внутрішньою політикою;
- в) керівництво державним апаратом;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;

- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

IV. Державним органом є:

- а) організований колектив, що не ухвалює владних рішень щодо населення, проте обслуговує населення, державу в цілому чи окремі її органи;
- б) специфічна форма соціальної організації державного управління, яка має певні переваги та недоліки;
- в) організований колектив, частина державного апарату, що має певну владну компетенцію, виконує публічні функції, його структура і діяльність врегульовані НПА;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

V. Регіональними органами виконавчої влади є:

- а) органи виконавчої влади областей, міст Києва та Севастополя, Автономної Республіки Крим;
- б) виконавчі комітети рад областей, міст Києва та Севастополя, Автономної Республіки Крим;
- в) виконавчі влади районів, міст, районів у містах;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

VI. Адміністративно-територіальними органами виконавчої влади є:

- а) органи, які державою наділені повноваженнями організовувати та координувати виконання всіх (або більшості) функцій державної виконавчої влади на відповідній території;
- б) органи, які державою наділені повноваженнями для виконання однієї (або декількох) галузевої функції;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

Література: основна [3; 5–7; 9; 13; 14; 22; 23];
додаткова [33]

Змістовий модуль II. Особливості розвитку державної служби в Україні

Тема 5. Державна служба та організаційно-правові інститути Української держави

1. Правові джерела державної служби.
2. Система державної служби.
3. Характеристика державної служби в Україні.
4. Методи управління державною службою.
5. Методи управління державною службою в Україні та за кордоном: порівняльна характеристика.

Питання для самоконтролю

1. Які основні інститути Української держави об'єднані в державній службі?
2. Що таке правові джерела державної служби?
3. Які основні складові системи державної служби ви знаєте?
4. Що таке принципи державної служби?
5. Назвіть основоположні принципи державної служби згідно з українським законодавством.
6. Дайте назви основних груп базових принципів державної служби. На що вони спрямовані?
7. Назвіть основні методи керування державною службою.
8. У чому полягають цілі та функції державної служби як організаційно-правового інституту Української держави?

Теми рефератів

1. Особливості розвитку державної служби в Україні.
2. Державна служба та організаційно-правові інститути Української держави.
3. Методи та засоби управління державною службою.
4. Система державної служби в Україні.
5. Система державної служби в Україні та в країнах ЄС: порівняльна характеристика.

Тестові завдання

I. Система державної служби в Україні має такі складові:

- а) інституційні структури;

- б) процесуальні та процедурні норми;
- в) державні службовці;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

II. Інституційні структури державної служби включають:

- а) матеріально-правові норми;
- б) організаційні норми;
- в) процедурні норми;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

III. Знайдіть неправильні відповіді. До основних методів управління в системі державної служби належать:

- а) адміністративно-правові методи;
- б) економічні методи;
- в) соціологічні методи;
- г) організаційні методи;
- д) психологічні методи.

IV. Економічні методи охоплюють:

- а) розробку і впровадження ефективної структури системи державного управління та внутрішніх організаційних структур державних органів;
- б) здійснення інформаційного забезпечення, підготовки та прийняття управлінських рішень, контроль за їх реалізацією;
- в) організацію системи фінансування діяльності державної служби, оплати праці державних службовців та їх пенсійного забезпечення;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;

ж) правильних відповідей немає.

V. Організаційні методи охоплюють:

- а) розробку і впровадження ефективної структури системи державного управління та внутрішніх організаційних структур державних органів;
- б) здійснення інформаційного забезпечення, підготовки та прийняття управлінських рішень, контроль за їх реалізацією;
- в) організацію системи фінансування діяльності державної служби, оплати праці державних службовців та їх пенсійного забезпечення;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

VI. Соціально-психологічні методи в системі державного управління охоплюють:

- а) наукові розробки концепції управління суспільством з урахуванням інтересів суспільства та психологічних прийомів створення мікроклімату в колективах державних органів, сприятливого і для державних службовців, і для приватних осіб;
- б) впровадження наукових розробок у повсякденну діяльність державних органів;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

Література: основна [1; 6; 7; 9; 13; 14; 16; 22; 23];
додаткова [45]

Тема 6. Статус державних службовців

1. Сутність правового поняття “державний службовець”.
2. Типи посад державних службовців.
3. Класифікація адміністративних посад державної служби та рангів державних службовців.
4. Правовий статус державного службовця.
5. Види відповідальності державних службовців.
6. Порядок проведення службового розслідування.

Питання для самоконтролю

1. Що таке посада? Яке її місце в системі державних органів?
2. Розкрийте сутність термінів “посадова особа” та “службова особа”.
3. Хто такий державний службовець? Які типи посад ви знаєте?
4. Як класифікуються адміністративні посади?
5. У чому полягає відмінність між категоріями посад та рангами державних службовців?
6. Який ранг державного службовця є найвищим?
7. Чим визначається правовий статус державних службовців?
8. Які обов’язки покладено на державних службовців?
9. Назвіть обмеження, пов’язані з прийняттям на державну службу та її проходженням.
10. Які види та форми юридичної відповідальності державних службовців ви знаєте?
11. Назвіть особливості дисциплінарних стягнень для державних службовців.
12. Який порядок проведення службових розслідувань здійснюється стосовно державних службовців?

Теми рефератів

1. Статус державних службовців в Україні.
2. Статус державних службовців в країнах ЄС.
3. Статус державних службовців в Україні та в країнах СНД: порівняльна характеристика.
4. Юридична відповідальність державних службовців.
5. Адміністративна відповідальність державних службовців.

Тестові завдання

I. Посадовими особами є:

- а) керівники, заступники керівників державних органів чи їх апарату, інші службовці, на яких законами або підзаконними нормативно-правовими актами покладено здійснення організаційно-розпорядчих та консультативно-дорадчих функцій;
- б) особи, які постійно чи тимчасово здійснюють функції представників влади, а також постійно чи тимчасово обіймають на підприємствах, в установах чи організаціях незалежно від форми власності посади, пов’язані з виконанням організаційно-розпо-

- рядчих чи адміністративно-господарських обов’язків, або виконують такі обов’язки за спеціальним повноваженням;
- в) група осіб, які професійно здійснюють управлінські й допоміжні функції та виконують завдання діючих державних органів, установ, підприємств, громадських організацій тощо;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

II. Службовцями є:

- а) керівники, заступники керівників державних органів чи їх апарату, інші службовці, на яких законами або підзаконними нормативно-правовими актами покладено здійснення організаційно-розпорядчих та консультативно-дорадчих функцій;
- б) особи, які постійно чи тимчасово здійснюють функції представників влади, а також постійно чи тимчасово обіймають на підприємствах, в установах чи організаціях незалежно від форми власності посади, пов’язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов’язків, або виконують такі обов’язки за спеціальним повноваженням;
- в) група осіб, які професійно здійснюють управлінські й допоміжні функції та виконують завдання діючих державних органів, установ, підприємств, громадських організацій тощо;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

III. Службовими особами є:

- а) керівники, заступники керівників державних органів чи їх апарату, інші службовці, на яких законами або підзаконними нормативно-правовими актами покладено здійснення організаційно-розпорядчих та консультативно-дорадчих функцій;
- б) особи, які постійно чи тимчасово здійснюють функції представників влади, а також постійно чи тимчасово обіймають на підприємствах, в установах чи організаціях незалежно від форми

власності посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов'язків, або виконують такі обов'язки за спеціальним повноваженням;

в) група осіб, які професійно здійснюють управлінські й допоміжні функції та виконують завдання діючих державних органів, установ, підприємств, громадських організацій тощо;

г) правильні відповіді "а" і "б";

д) правильні відповіді "б" і "в";

е) правильні відповіді "а" і "в";

є) усі відповіді правильні;

ж) правильних відповідей немає.

IV. Знайдіть неправильні відповіді. У концепції адміністративної реформи в Україні посади державних службовців запропоновано поділяти на такі основні типи:

а) політичні;

б) адміністративні;

в) економічні;

г) патронатні;

д) соціальні.

V. Основними критеріями для класифікації державних службовців є:

а) організаційно-правовий рівень державного органу, який приймає їх на роботу;

б) обсяг і характер компетенції, притаманної цій посаді;

в) роль і місце посади в структурі державного органу;

г) правильні відповіді "а" і "б";

д) правильні відповіді "б" і "в";

е) правильні відповіді "а" і "в";

є) усі відповіді правильні.

VI. Дисциплінарна відповідальність державних службовців є одним з видів:

а) адміністративної відповідальності;

б) юридичної відповідальності;

в) цивільної відповідальності;

г) матеріальної відповідальності.

Література: основна [3; 5; 7; 9; 13; 14; 22; 23];

додакова [29; 37]

Тема 7. Кар'єра і порядок проходження державної служби

1. Службова кар'єра.

2. Прийняття на державну службу.

3. Проходження державної служби.

4. Кадрове забезпечення державної служби.

5. Припинення державної служби.

Питання для самоконтролю

1. Що таке службова кар'єра державного службовця?

2. Які складові включає кар'єра державного службовця?

3. Покажіть порядок прийняття на державну службу.

4. Які особливості має призначення на посади політичного типу?

5. Що вам відомо про порядок проведення конкурсу для відбору та прийняття на державну службу?

6. У чому полягає стажування на посаду державного службовця?

7. Які є види просування по службі?

8. Що таке кадрова політика?

9. Які форми кадрової політики ви знаєте?

10. У чому полягають особливості порядку припинення державної служби за додатковими підставами?

Теми рефератів

1. Кар'єрне зростання в системі державної служби.

2. Порядок проходження державної служби в Україні.

3. Зарубіжний досвід проходження державної служби.

4. Порядок проходження державної служби в Україні та Російській Федерації: порівняльна характеристика.

5. Кадрове забезпечення державної служби.

Тестові завдання

I. Знайдіть неправильну відповідь. Службова кар'єра державного службовця включає такі складові:

а) прийняття на державну службу;

б) проходження випробувального терміну;

в) атестацію і щорічну оцінку; стажування;

г) планування кар'єрного зростання;

- д) просування по службі через присвоєння чергових рангів, заміщення посад вищих категорій та збільшення обсягу прав, обов'язків і відповідальності;
- е) перепідготовку і підвищення кваліфікації;
- є) припинення державної служби (відставка, звільнення тощо).

II. Порядок прийняття на державну службу децю відрізняється від порядку прийняття на роботу, передбаченого чинним законодавством, і включає такі складові:

- а) відбір та прийняття на державну службу за спеціальними процедурами;
- б) складання Присяги державним службовцем;
- в) присвоєння державному службовцю відповідного рангу;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

III. Професійна діяльність державних службовців при проходженні державної служби спрямована на виконання державних функцій для задоволення потреб суспільства і полягає у:

- а) виробленні пропозицій щодо формування державної політики у відповідних сферах державного управління та забезпечення її реалізації;
- б) розробці та експертизі проектів нормативно-правових актів, угод, концепцій і програм та забезпечення їх реалізації;
- в) розробці та експертизі проектів нормативно-правових актів, угод, концепцій і програм та забезпечення їх реалізації;
- г) управлінні державними фінансовими ресурсами та контроль за їх використанням;
- д) управлінні персоналом;
- е) реалізації державно-владних повноважень стосовно фізичних і юридичних осіб, що не є підлеглими або підпорядкованими органами державної влади;
- є) здійснення контролю та нагляду;
- ж) забезпеченні збереження державної таємниці;
- з) правильні відповіді “а” — “г”;
- и) правильні відповіді “д” — “ж”;
- і) усі відповіді правильні.

IV. Знайдіть неправильну відповідь. Під час проведення атестації в системі державної служби комісія робить такі висновки щодо атестації державних службовців:

- а) про відповідність займаній посаді;
- б) про відповідність займаній посаді за певних умов (здобуття освіти, проходження стажування, набуття необхідних навичок, підвищення кваліфікації тощо);
- в) про часткову невідповідність займаній посаді;
- г) про невідповідність займаній посаді.

V. Знайдіть неправильну відповідь. Згідно з нормою Закону України “Про боротьбу з корупцією” державні службовці можуть займатися за сумісництвом:

- а) науковою діяльністю;
- б) викладацькою діяльністю;
- в) підприємницькою діяльністю;
- г) творчою діяльністю;
- д) медичною практикою.

VI. Просування по службі здійснюється шляхом:

- а) зайняття вищої посади на конкурсній основі;
- б) підвищення заробітної платні, преміювання державних службовців;
- в) присвоєння вищого рангу або в межах відповідної категорії посад, або у разі зайняття вищої посади;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

Література: основна [1; 2; 4; 7; 13; 14; 22; 23];
додаткова [29; 37]

Тема 8. Матеріальне та соціально-побутове забезпечення державних службовців

1. Сутність матеріального та соціально-побутового забезпечення державних службовців.
2. Основні напрями матеріального забезпечення державних службовців.

3. Напрями соціально-побутового забезпечення державних службовців в Україні.
4. Оплата праці державних службовців.
5. Пенсійне забезпечення державних службовців.

Питання для самоконтролю

1. Які завдання має вирішувати матеріальне та соціально-побутове забезпечення державних службовців?
2. Дайте визначення матеріального та соціально-побутового забезпечення державних службовців.
3. Які заохочення за сумлінну працю державних службовців ви знаєте?
4. Чи є окремий порядок нагородження державних службовців?
5. Чим відрізняється соціально-побутове забезпечення державних службовців від соціально-побутового забезпечення решти громадян України?
6. Яку структуру має оплата праці державних службовців?
7. Які відпустки отримують державні службовці?
8. З яких джерел фінансується оплата праці державних службовців?
9. У чому полягають особливості пенсійного забезпечення державних службовців?
10. Назвіть умови, необхідні для призначення пенсії державного службовця.

Теми рефератів

1. Матеріальне забезпечення державних службовців.
2. Соціально-побутове забезпечення державних службовців.
3. Система оплати праці та преміювання державних службовців.
4. Зарубіжний досвід матеріального та соціально-побутового забезпечення державних службовців.
5. Матеріальне та соціально-побутове забезпечення державних службовців в Україні та Російській Федерації: порівняльна характеристика.

Тестові завдання

I. Знайдіть неправильну відповідь. До основних напрямів матеріального та соціально-побутового забезпечення державних службовців належать:

- а) оплата праці державних службовців;
- б) щорічне відправлення державних службовців на стажування за кордон;
- в) заохочення за сумлінну працю (грошові винагороди, почесні звання, державні винагороди та ін.);
- г) щорічні відпустки державних службовців (основні та додаткові);
- д) соціально-побутове забезпечення державних службовців;
- е) пенсійне забезпечення державних службовців та деякі інші напрями.

II. Заохочення державних службовців за сумлінну безперервну працю в державних органах, передбачені Законом України “Про державну службу”, включають:

- а) грошову винагороду державним службовцям за сумлінну безперервну працю в органах державної влади;
- б) представлення до державних нагород та присвоєння почесних звань;
- в) нагородження почесними грамотами та знаками;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

III. Щорічні основні відпустки державних службовців становлять:

- а) 24 календарних дні;
- б) 28 календарних днів;
- в) 30 календарних днів;
- г) 35 календарних днів;
- д) 40 календарних днів;
- е) 45 календарних днів.

IV. Додаткові оплачувані відпустки державним службовцям надаються після:

- а) 5 років стажу державної служби;
- б) 7 років стажу державної служби;
- в) 8 років стажу державної служби;
- г) 10 років стажу державної служби;

V. Знайдіть неправильну відповідь. Структура оплати державних службовців має такі основні складові:

- а) посадовий оклад;
- б) доплата за ранг;
- в) виділення службової квартири;
- г) надбавка за вислугу років на державній службі;
- д) персональна надбавка;
- е) премія.

VI. Премія державним службовцям виплачується за умови повного та сумлінного виконання обов'язків державним службовцем у розмірі не більше:

- а) одного посадового окладу за рік;
- б) двох посадових окладів за рік;
- в) трьох посадових окладів за рік;
- г) чотирьох посадових окладів за рік;
- д) п'ятьох посадових окладів за рік;

Література: основна [3; 4; 6; 9; 13; 14; 22; 23];
додаткова [29; 36]

Тема 9. Етика державної служби

- 1. Сутність понять “мораль” та “етика”.
- 2. Співвідношення моралі та етики.
- 3. Етика державного управління.
- 4. Етична культура державних службовців.
- 5. Естетична культура державних службовців.

Питання для самоконтролю

- 1. Дайте визначення моралі.
- 2. Назвіть основні складові моралі.
- 3. Дайте визначення етики.

- 4. У чому полягає відмінність між мораллю та етикою?
- 5. Що таке професійна культура державного службовця?
- 6. Які складові професійної культури державного службовця ви знаєте?
- 7. Назвіть основні етичні принципи державної служби.
- 8. Що таке етична культура державного службовця?
- 9. Що таке естетична культура державного службовця?
- 10. У чому полягає діловий етикет державного службовця?

Теми рефератів

- 1. Етика державної служби.
- 2. Етика державного управління і етична культура державних службовців.
- 3. Ділова етика державного службовця.
- 4. Зарубіжний досвід дотримання етичних норм на державній службі.
- 5. Вітчизняний та зарубіжний досвід дотримання етичних норм на державній службі: порівняльна характеристика.

Тестові завдання

I. Мораллю є:

- а) суспільна система поглядів, норм, принципів і оцінок, які регулюють поведінку людей з позицій добра і зла, справедливості та несправедливості;
- б) етично осмислена сукупність норм і цінностей, які є моральною основою державної влади та її інститутів;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

II. Етикою державного управління є:

- а) суспільна система поглядів, норм, принципів і оцінок, які регулюють поведінку людей з позицій добра і зла, справедливості та несправедливості;
- б) етично осмислена сукупність норм і цінностей, які є моральною основою державної влади та її інститутів;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

III. Знайдіть неправильну відповідь. Основними складовими моралі є:

- а) моральна діяльність;
- б) моральні відносини;
- в) моральний вчинок;
- г) моральна свідомість.

IV. Моральна свідомість передбачає:

- а) вчинки, спілкування, поведінку, мету і засоби для її досягнення, мотиви діяльності та її результати;
- б) сутність людського спілкування: повага, етикет, співчуття, культура спілкування тощо;
- в) сукупність певних норм, вимог і заборон, які регулюють людську поведінку та діяльність;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

V. Ідеальними джерелами моралі є:

- а) суспільне мислення;
- б) умови життя людей;
- в) потреби та інтереси;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

VI. Естетична культура державного службовця – це:

- а) знання правил зовнішньої гармонії та їх практична реалізація для ефективного виконання завдань державної служби;
- б) система професійних моральних цінностей та принципів, норм і стандартів службової діяльності, поведінки, спілкування та ухвалення рішень;
- в) етично осмислена сукупність норм і цінностей, які є моральною основою державної влади та її інститутів;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;

є) усі відповіді правильні.

Література: основна [7; 9; 13; 14; 22; 23];
додаткова [28; 31; 37]

**Тема 10. Моделі та види державної служби.
Зарубіжний досвід**

1. Моделі зарубіжної державної служби.
2. Види державної служби.
3. Особливості державної служби деяких зарубіжних країн.
4. Система державної служби в країнах Європи та США: порівняльна характеристика.
5. Основні напрями реформування зарубіжної державної служби.

Питання для самоконтролю

1. Назвіть основні моделі державної служби.
2. За якими основними критеріями можна класифікувати моделі державної служби?
3. Що є найбільш характерним для закритих систем державної служби?
4. У чому полягають основні відмінності між англосаксонською та континентальною моделями?
5. Яка модель державної служби утверджується в Україні? Обґрунтуйте свій висновок.
6. Що найбільш характерно для відкритих систем державної служби?
7. Які види державної служби ви знаєте?
8. Назвіть основні види української державної служби.
9. Що ви знаєте про особливості державної служби у Великій Британії, США, Франції?
10. Назвіть основні напрями модернізації державної служби. Що у них спільного і що відмінного?

Теми рефератів

1. Моделі зарубіжної державної служби.
2. Види зарубіжної державної служби.
3. Система державної служби в Франції.
4. Система державної служби у Великій Британії.
5. Особливості становлення державної служби в США.

Тестові завдання

I. До основних груп моделей державної служби належать:

- а) організаційні моделі;
- б) група моделей за рівнем відкритості;
- в) регіональні моделі державної служби;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

II. До організаційних моделей державної служби належать:

- а) централізована модель;
- б) децентралізована модель;
- в) кар’єрна модель;
- г) посадова модель;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

III. Знайдіть неправильні відповіді. Англосаксонська модель державної служби є поширеною:

- а) в Іспанії;
- б) у Великій Британії;
- в) у США;
- г) в Австралії;
- д) у Скандинавських країнах;

IV. Визначити, яка система державної служби поширена в Україні:

- а) іберійська;
- б) англосаксонська;
- в) континентальна;
- г) радянська;
- д) комбінована.

V. Основними видами державної служби в Україні є:

- а) цивільна служба;
- б) мілітаризована служба;

- в) комбінована служба;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

VI. У Федеративній Республіці Німеччина до державних службовців зараховують такі категорії осіб:

- а) чиновники;
- б) службовці;
- в) працівники;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

Література: основна [7; 9; 12–14; 22; 23];
додаткова [25; 27; 38]

Тема 11. Особливості спеціалізованої державної служби в Україні

1. Сутність спеціалізованої державної служби.
2. Особливості становлення та розвитку спеціалізованої державної служби в Україні.
3. Підсистеми спеціалізованої державної служби.
4. Особливості звань (чинів) службовців спеціалізованої державної служби.
5. Система військових звань та посад Збройних сил України.
6. Особливості матеріально-побутового забезпечення службовців деяких видів спеціалізованої державної служби.

Питання для самоконтролю

1. Які види спеціалізованої державної служби є в Україні?
2. Назвіть спільні ознаки загальної та спеціалізованої державної служби.
3. У чому полягають особливості наявної системи звань (чинів) спеціалізованої державної служби?
4. У чому полягають особливості наявної системи звань посадових осіб органів місцевого самоврядування?

5. У чому полягають особливості наявної системи посад і рангів дипломатичної служби?
6. Генеральний консул України — це дипломатична посада чи дипломатичний ранг?
7. У чому полягають особливості наявної системи класних чинів органів прокуратури?
8. У чому полягають особливості наявної системи звань ДПА?
9. У чому полягають особливості наявної системи військових звань?
10. Наведіть приклади особливостей матеріально-побутового забезпечення службовців спеціалізованої державної служби.

Теми рефератів

1. Особливості становлення та розвитку спеціалізованої державної служби в Україні.
2. Система посад і рангів службовців дипломатичної служби.
3. Система класних чинів працівників прокуратури.
4. Система спеціальних звань працівників державної податкової служби.
5. Система спеціальних звань митної служби.
6. Зв'язок між державною службою і виконанням повноважень народного депутата України.

Тестові завдання

І. Знайдіть неправильну відповідь. Підсистеми спеціалізованої державної служби включають такі види:

- а) виконання повноважень народного депутата України;
- б) служба в Секретаріаті Президента України;
- в) державна прикордонна служба;
- г) дипломатична служба;
- д) митна служба;
- е) податкова служба;
- є) служба в органах місцевого самоврядування (умовно);
- ж) служба у Збройних силах України та інших воєнізованих формуваннях України;
- з) служба в органах Служби безпеки України;
- и) служба в органах прокуратури;
- і) служба в органах Міністерства внутрішніх справ;

- і) служба в Національному банку та його регіональних органах;
- к) служба в судових органах.

II. Найвищою дипломатичною посадою в представництві України за кордоном є:

- а) Радник;
- б) Консул України;
- в) Надзвичайний і повноважний посол України;
- г) Генеральний консул;
- д) Перший секретар.

III. Відповідно до українського законодавства Генеральна прокуратура України має:

- а) 8 класних чинів;
- б) 9 класних чинів;
- в) 10 класних чинів;
- г) 11 класних чинів;
- д) 12 класних чинів.

IV. Найвищим спеціальним званням працівників митної служби є:

- а) дійсний державний радник митної служби;
- б) державний радник митної служби I рангу;
- в) головний радник митної служби;
- г) головний інспектор митної служби.

V. Визначити, які з армійських військових звань у Збройних силах України не належать до офіцерських:

- а) генерал-полковник;
- б) капітан;
- в) прапорщик;
- г) майор;
- д) старшина;
- е) лейтенант.

VI. Система військових звань і посад Збройних сил України була встановлена Законом України “Про загальний військовий обов’язок і військову службу” і передбачала:

- а) 18 військових звань;
- б) 19 військових звань;

- в) 20 військових звань;
- г) правильних відповідей немає.

Література: основна [1; 3; 4; 6; 9; 13; 14; 22; 23]

Тема 12. Адміністративна реформа і розвиток державної служби в Україні

1. Необхідність адміністративної реформи в Україні.
2. Зміст та мета адміністративної реформи.
3. Основні етапи та напрями проведення адміністративної реформи.
4. Стратегія розвитку державної служби як складової адміністративної реформи.
5. Шляхи оптимізації структури управління державною службою.

Питання для самоконтролю

1. У чому полягає зміст адміністративної реформи?
2. Що є метою адміністративної реформи?
3. Які основні напрями проведення адміністративної реформи ви можете назвати?
4. Назвіть основні етапи адміністративної реформи.
5. У чому полягає зв'язок адміністративної реформи та розвитку державної служби?
6. Що є метою розвитку державної служби?
7. У чому полягає стратегія розвитку державної служби?
8. Наведіть приклади законопроектів, спрямованих на розвиток адміністративної реформи.

Теми рефератів

1. Необхідність проведення адміністративної реформи в Україні.
2. Сутність та основні напрями проведення адміністративної реформи в Україні.
3. Розвиток державної служби в контексті проведення адміністративної реформи в Україні.

4. Зарубіжний досвід проведення адміністративної реформи та розвиток державної служби.
5. Європейський досвід проведення адміністративної реформи.

Тестові завдання

I. Змістом проведення адміністративної реформи в Україні виступає:

- а) комплексна перебудова системи державного управління в Україні та утворення нових, необхідних інститутів державного управління, яких поки що немає в нашій країні;
- б) поетапне створення системи державного управління, яка забезпечить становлення України як розвинутої, правової, цивілізованої європейської держави з високим рівнем життя, культури та демократії;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

II. Метою адміністративної реформи є:

- а) комплексна перебудова системи державного управління в Україні та утворення нових, необхідних інститутів державного управління, яких поки що немає в нашій країні;
- б) поетапне створення системи державного управління, яка забезпечить становлення України як розвинутої, правової, цивілізованої європейської держави з високим рівнем життя, культури та демократії;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

III. Основними завданнями проведення адміністративної реформи в Україні є:

- а) формування ефективної організації виконавчої влади на центральному та місцевому рівнях;
- б) формування сучасної системи місцевого самоврядування;
- в) запровадження принципів функціонування органів виконавчої влади та місцевого самоврядування як діяльності для надання державних та громадських послуг, забезпечення реалізації людських прав та свобод;
- г) організація державної служби на нових засадах;

- д) створення сучасної системи підготовки та перепідготовки управлінських кадрів;
- е) можливо, поступове запровадження раціонального адміністративно-територіального устрою;
- є) правильні відповіді “а” – “г”;
- ж) усі відповіді правильні.

IV. До основних напрямів проведення адміністративної реформи в Україні належать:

- а) створення нової правової бази;
- б) формування нових інститутів, організаційних структур державного управління;
- в) кадрове забезпечення нової системи державного управління;
- г) наукове та інформаційне забезпечення державного управління;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні.

V. Проект адміністративної реформи в Україні, який розраховано на порівняно тривалий термін реалізації, включає:

- а) 2 етапи;
- б) 3 етапи;
- в) 4 етапи;
- г) 5 етапів.

VI. Розвиток України і проведення адміністративної реформи мають супроводжуватися розвитком та вдосконаленням державної служби. Метою такого розвитку є:

- а) становлення професійної, ефективної, стабільної та авторитетної державної служби;
- б) створення ефективної системи державного управління та місцевого самоврядування;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

Література: основна [2; 7; 13; 14; 17];
додаткова [29; 32; 34; 35; 37; 41]

Тема 13. Управління людськими ресурсами та державною службою. Підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації державних службовців

1. Управління людськими ресурсами в системі державної служби.
2. Кадрове планування.
3. Кадровий розвиток.
4. Управління державною службою в Україні.
5. Кадрова робота в органах державної влади.
6. Система підготовки та перепідготовки державних службовців.
7. Підвищення кваліфікації державних службовців.
8. Роль підготовки та підвищення кваліфікації державних службовців в удосконаленні державного управління.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте сутність поняття “управління людськими ресурсами”.
2. Назвіть суб’єкти та об’єкти кадрової політики.
3. Що таке кадрова політика?
4. Розкрийте основні засади проведення державної кадрової політики у сфері державної служби України.
5. Що таке кадрова робота?
6. Назвіть основні складові кадрової роботи.
7. У чому полягає діяльність державних службовців?
8. Розкрийте сутність процесу навчання державних службовців.
9. Яким чином здійснюється підвищення освітньо-кваліфікаційного рівня персоналу державного управління?
10. Покажіть основні принципи організаційної підготовки персоналу державної служби.

Теми рефератів

1. Управління людськими ресурсами – наука мистецького управління людьми.
2. Державна кадрова політика України.
3. Управління державною службою в Україні.
4. Професійне навчання державних службовців та кадрового резерву.

5. Наукове забезпечення реформування державної служби.
6. Формування кадрів національної еліти.

Тестові завдання

I. Управління людськими ресурсами – це:

- а) здійснення всіх функцій менеджменту, пов'язаних з плануванням, набором, відбором, розвитком, використанням, винагородою, збільшенням потенціалу людських ресурсів;
- б) діяльність керівників органів управління, яка пов'язана з плануванням, залученням, добром, соціалізацією, професійними розвитком, оцінюванням показників діяльності, оплатою праці, мотивацією, підтримкою робочих відносин з метою максимального використання потенціалу людських ресурсів;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

II. Управління людськими ресурсами базується на таких передумовах:

- а) орієнтованість на місію організації;
- б) відповідності стану зовнішнього середовища;
- в) відповідності організаційній культурі;
- г) участі керівництва організації;
- д) існування кваліфікованих спеціалістів;
- е) правильні відповіді "а" і "б";
- є) правильні відповіді "в" – "д";
- ж) усі відповіді правильні.

III. Кадрова політика – це:

- а) визначення стратегії і тактики, політичного курсу роботи з кадрами, який визначає завдання, пов'язані зі ставленням організації до зовнішніх факторів, а також завдання, пов'язані зі ставленням до персоналу своєї організації;
- б) політика держави у сфері державної служби, головною метою якої є вдосконалення кадрового потенціалу, створення дієздатного державного апарату, спроможного ефективно здійснювати завдання та функції Української держави шляхом сумлінного виконання державними службовцями покладених на них службових обов'язків;

- в) сукупність прийомів, заходів, методів, форм, пов'язаних із діяльністю кадрів, забезпечення органів державної влади кваліфікованими працівниками;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "б" і "в";
- е) правильні відповіді "а" і "в";
- є) усі відповіді правильні.

IV. Кадрова робота складається з:

- а) арсеналу методів, технологій, засобів, механізмів здійснення кадрової політики;
- б) організації роботи з кадрами;
- в) безпосереднього процесу кадрової роботи;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "б" і "в";
- е) правильні відповіді "а" і "в";
- є) усі відповіді правильні.

V. Кадрова політика включає:

- а) вироблення стратегії і тактики;
- б) створення на їх основі програми діяльності;
- в) визначення курсу;
- г) передбачення результатів діяльності;
- д) правильні відповіді "а" і "б";
- е) правильні відповіді "в" і "г";
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

VI. Складовими системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів є:

- а) освітньо-професійні та професійні програми підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів державних службовців;
- б) акредитовані навчальні заклади, інститути, центри, які реалізують дані програми;
- в) органи, що здійснюють управління системою професійного розвитку;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "б" і "в";

- е) правильні відповіді “а” і “в”;
є) усі відповіді правильні.

Література: основна [7; 9; 13; 14; 22–24];
додаткова [30; 33; 37; 44]

Змістовий модуль III. Історія розвитку теорії та практики державної служби

Тема 14. Еволюція розвитку світової державної служби як інституту державного управління

1. Розвиток держави і державної служби в країнах Стародавнього Сходу.
2. Державне управління в античних країнах стародавнього світу.
3. Теорія і практика державної служби в добу Середньовіччя.
4. Розвиток теорії та практики державного управління та державної служби в епоху Нового часу.
5. Теорія державного управління та державної служби в працях філософів французького Просвітництва XVIII ст.
6. Основні здобутки Нового часу в галузі державного управління та державної служби.
7. Концепції державного управління та державної служби в країнах Європи та Америки в XX — на початку XXI ст.
8. Теорії державного управління в країнах Сходу в XX — на початку XXI ст.

Питання для самоконтролю

1. У чому полягав внесок Стародавнього Єгипту в державне управління і державну службу?
2. У чому полягав внесок Межиріччя в державне управління і державну службу?
3. Стило охарактеризуйте роль мислителів і державних діячів Стародавньої Індії та Китаю у розвитку державного управління.
4. Охарактеризуйте внесок мислителів Стародавньої Еллади в теорію і практику державного управління та державної служби.

5. Стило охарактеризуйте внесок мислителів та державних діячів Стародавнього Риму в теорію і практику державного управління та державної служби.
6. Охарактеризуйте внесок працівників та державних діячів Середньовіччя в теорію та практику державного управління і державної служби.
7. У чому полягав внесок працівників та державних діячів Нового часу в розвиток теорії та практики державного управління і державної служби?
8. Назвіть основні зарубіжні теорії державної служби в Новітню добу.

Теми рефератів

1. Історія розвитку теорії та практики державної служби.
2. Еволюція розвитку світової державної служби як інституту державного управління.
3. Розвиток державного управління та державної служби у стародавньому світі.
4. Розвиток державного управління та державної служби в Стародавній Греції.
5. Теорія і практика державної служби Середньовіччя і Нового часу.
6. Новітні концепції державного управління та державної служби.

Тестові завдання

I. Знайдіть неправильну відповідь. Основними здобутками стародавніх єгиптян у галузі державного управління і державної служби були:

- а) удосконалення ідеографічної писемності (винахід ієрогліфічного письма) та винахід нового значного матеріалу для письма — папірусу;
- б) створення стрункої пірамідальної та одночасно розгалуженої системи державного галузевого і територіального управління, яке здійснювалося ієрархією державних службовців (жерців, монархів і писців);
- в) створення таємної поліції;
- г) значне одержавлення господарства країни;

- д) створення потужної системи державного будівництва;
- е) запровадження регулярних переписів населення;
- є) ведення земельних кадастрів;
- ж) створення системи законодавства.

II. Кодекс законів Вавилонського царя Хаммурапі (1792-1750 рр.

до н. е.) містив:

- а) 200 статей;
- б) 250 статей;
- в) 282 статті;
- г) 300 статей.

III. Важливими пам'ятками державно-правової думки та зразками нормативно-правових документів Стародавньої Індії

є:

- а) трактат "Артхашастра";
- б) "Закони Ману";
- в) Кама сутра;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "б" і "в";
- е) правильні відповіді "а" і "в";
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

IV. Автором "Афінської політїї" був давньогрецький філософ та державний діяч:

- а) Сократ;
- б) Платон;
- в) Аристотель;
- г) Лікурґ;
- д) Солон;
- е) Демокріт.

V. Укладачем правового джерела франків "Салічної правди" був король:

- а) Хлодвіґ;
- б) Карл Мартелл;
- в) Піпін Короткий;
- г) Карл Великий;
- д) Карл II Лисий.

VI. Представниками епохи французького Просвітництва були:

- а) Д. Локк;
- б) Ш. Л. Монтеск'є;
- в) Б. Спіноза;
- г) Ж.-Ж. Руссо;
- д) Р. Оуен.

Література: основна [7; 9; 12; 18; 22; 23];
додаткова [25; 27; 38]

Тема 15. Становлення та розвиток української державної служби

1. Поява та розвиток системи державного управління та державної служби в Україні в добу Київської Русі (IX — середина XIII ст.).
2. Державне управління та державна служба в Галицько-Волинському князівстві.
3. Система державного управління та державної служби в Україні в Литовсько-Польську добу.
4. Державне управління та державна служба в козацько-гетьманську добу (друга половина XVII — початок XVIII ст.).
5. Державне управління та державна служба в Наддніпрянській Україні в XIX — на початку XX ст.
6. Державне управління та державна служба в Західній Україні в XIX — на початку XX ст.
7. Відродження та розвиток національної системи державної служби під час Української революції 1917–1920 рр.
8. Державне управління та державна служба в Українській РСР.

Питання для самоконтролю

1. Назвіть основні етапи розвитку державного управління і державної служби в Україні-Русі та Україні в складі Російської імперії.
2. Стило охарактеризуйте внесок Русі княжої доби у розвиток державного управління.
3. Якими були основні досягнення державного управління і державної служби часів Великого князівства Литовського?

4. Охарактеризуйте розвиток державного управління і державної служби в козацько-гетьманській Україні.
5. Якими були основні досягнення державного управління і державної служби часів Російської імперії?
6. Охарактеризуйте розвиток державного управління і державної служби в Україні 1917–1920 рр.
7. У чому полягали основні відмінності державного управління часів Центральної Ради, Гетьманату і Директорії?
8. Що було найбільш характерним для державного управління УРСР у складі СРСР?
9. Які приклади державної служби та звань (рангів) часів УРСР ви можете назвати?

Теми рефератів

1. Структура державного управління і система державних посад Русі X – XIII ст.
2. Державна служба в Україні в період Речі Посполитої (1569–1648 рр.).
3. Становлення національної системи державної служби в Україні в добу Хмельниччини.
4. Система державної служби в Слобідській Україні (друга половина XVII – XVIII ст.).
5. Розвиток державної служби в Українській державі Павла Скоропадського.
6. Державне управління та державна служба в добу Директорії УНР.

Тестові завдання

I. Знайдіть неправильну відповідь. До центральних органів влади в добу Київської Русі належали:

- а) віче;
- б) боярська рада;
- в) соцькі;
- г) печатник.

II. Знайдіть неправильну відповідь. До територіальних органів влади в добу Київської Русі належали:

- а) тисяцькі;
- б) боярська рада;

- в) соцькі;
- г) десяцькі;
- д) тіуни (судді);
- е) вирники.

III. Знайдіть неправильну відповідь. Основними політико-правовими джерелами державного управління в Литовсько-Польську добу були:

- а) успадковані від Русі княжої доби “Руська правда” та князівські статuti XI – XII ст.;
- б) українські законодавчі акти Литовсько-польської доби;
- в) судебник великого князя Казимира 1468 р.;
- г) литовські статuti (1529, 1566, 1588 рр.).

IV. Кадровим резервом системи державної служби в козацько-гетьманській державі був:

- а) інститут бунчукових товаришів;
- б) інститут значкових товаришів;
- в) Генеральна військова канцелярія;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “а” і “в”;
- е) правильні відповіді “б” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

V. Судова реформа була проведена в Російській імперії в:

- а) 1861 р.;
- б) 1864 р.;
- в) 1870 р.;
- г) 1873 р.;
- д) 1875 р.

VI. Головною посадовою особою в Збройних силах України під час Української національної революції 1917–1920 рр. був:

- а) отаман корпусу;
- б) генерал-полковник;
- в) Головний отаман;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;

- е) правильні відповіді “а” і “в”;
є) усі відповіді правильні.

Література: основна [6; 7; 9; 11; 14; 15; 18; 23];
додаткова [40]

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Атаманчук Г. В.* Теория государственного управления. Курс лекций. — 2-е изд., доп. — М.: Омега-Л, 2004. — 584 с.
2. *Государственное управление: Основы теории и организации: Учебник / Под ред. В. А. Козбаненко.* — М.: Статут, 2000. — 912 с.
3. *Державна виконавча влада в Україні: формування та функціонування: Зб. наук. пр. / Кол. авт.; Наук. кер. Н. Р. Нижник.* — К.: Вид-во УАДУ, 2000. — Ч. 1. — 224 с.; Ч. 2. — 312 с.
4. *Державне управління в Україні: наукові, правові, кадрові та організаційні засади: Навч. посіб. / За заг. ред. Н. Р. Нижник, В. М. Олуйка.* — Львів: Вид-во Нац. ун-ту “Львівська політехніка”, 2002. — 352 с.
5. *Державне управління в Україні: Централізація і децентралізація / Кол. авт.; Відп. ред. Н. Р. Нижник.* — К.: Вид-во УАДУ, 1997. — 487 с.
6. *Державне управління, державна служба і місцеве самоврядування / За заг. ред. О. Ю. Оболенського.* — Хмельницький: Поділля, 1999. — 220 с.
7. *Державне управління та державна служба: словник-довідник / Уклад. О. Ю. Оболенський.* — К.: КНЕУ, 2005. — 480 с.
8. *Державне управління: теорія і практика / За заг. ред. В. Б. Авер'янова.* — К.: Юрінком Інтер, 1998. — 432 с.
9. *Дубенко С. Д.* Державна служба в Україні: Навч. посіб. — К.: Вид-во УАДУ, 1998. — 168 с.
10. *Закон України “Про державну службу” // ВВР України.* — 1994. — № 11. — Ст. 50.
11. *Киричук В. Тимциуник В.* Історія державного управління в Україні: Навч. посіб. — К.: Вид-во УАДУ, 2001. — 224 с.

12. *Лісничий В. В.* Політичні та адміністративні системи зарубіжних країн. — Х.: Торнадо, 2001. — 352 с.
13. *Малиновський В. Я.* Державна служба: теорія і практика: Навч. посіб. — К.: Атака, 2003. — 160 с.
14. *Оболенський О. Ю.* Державна служба: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2003. — 344 с.
15. *Полонська-Василенко Н.* Історія України: У 2 т. — К.: Либідь, 1995. — Т. 1. — 672 с.; Т. 2. — 608 с.
16. *Райт Г.* Державне управління / Пер. з англ. В. Івашка, О. Коваленка, С. Соколик. — К.: Основи, 1994. — 191 с.
17. *Реформування державного управління в Україні: проблеми і перспективи / Наук. ред. В. В. Цветков.* — К.: Оріяни, 1998. — 364 с.
18. *Серьозін С. М.* Влада і державна служба: Історичний аспект. — К.: Вид-во УАДУ, 1999. — 194 с.
19. *Указ Президента України “Про деякі питання впорядкування статусу державних службовців” // Праця і зарплата.* — 2001. — № 23. — С. 3.
20. *Указ Президента України “Про комплексну програму підготовки державних службовців” // Урядовий кур'єр: Орієнтир.* — 2000. — 6 груд. — С. 6.
21. *Указ Президента України “Про стратегію реформування системи державної служби в Україні” // Урядовий кур'єр.* — 2000. — 19 квіт. — С. 14–16.
22. *Черноног Є. С.* Державна служба в Україні. — Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2005. — 160 с.
23. *Черноног Є. С.* Державна служба: історія, теорія, практика. — К.: Знання, 2008. — 458 с.
24. *Щёкин Г. В.* Социальная теория и кадровая политика: Монография. — К.: МАУП, 2000. — 576 с.

Додаткова

25. *Боссарт Д., Демке К.* Державна служба у країнах — кандидатах до вступу до ЄС: нові тенденції та вплив інтеграційного процесу / Пер. з англ. О. М. Шаленко. — К.: Міленіум, 2004. — 128 с.
26. *Валевський О. Л.* Державна політика в Україні: методологія аналізу. Стратегія, механізми впровадження: Монографія. — К.: НІСД, 2001. — 242 с.

27. *Василенко И. А.* Государственное управление в странах Запада: США, Великобритания, Франция, Германия: Учеб. пособие. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: Логос, 2000. — 200 с.
28. *Гаевський Б. А., Рехало В. А.* Культура державного управління: організаційний аспект. — К.: УАДУ, 1998. — 144 с.
29. *Загальна теорія держави і права:* Навч. посіб. / За ред. В. В. Копейчікова. — К.: Юрінком Інтер, 1999. — 320 с.
30. *Довідник* типових професійно-кваліфікаційних характеристик державних службовців. — К.: Соцінформ, 1999. — 87 с.
31. *Етика* поведінки державних службовців. — К.: Асоц. держ. службовців, 1999. — 44 с.
32. *Концепція* адміністративної реформи в Україні. — К.: ДВПП Мін. науки, 1998. — 62 с.
33. *Лендъєл М. О.* Сучасні методики управління персоналом: Теоретичні та практичні аспекти. — Ужгород, 1998. — 50 с.
34. *Луговий В.* Адміністративна реформа в Україні і політична культура // Вісн. УАДУ. — 1998. — № 2. — С. 7–10.
35. *Луговий В.* Реформування системи підготовки управління кадрів // Вісн. УАДУ. — 1998. — № 1. — С. 25–35.
36. *Малиновський В. Я.* Державне управління: Навч. посіб. — Луцьк: Вежа, 2000. — 558 с.
37. *Оболєнський О.* Принцип професіоналізму в державній службі // Вісн. держ. служби України. — 1998. — № 1. — С. 55.
38. *Опанасюк Г.* Підготовка державних службовців у контексті європейського вибору України // Зб. наук. пр. УАДУ при Президентіві України: В 2-х ч. / За ред. В. І. Лугового, В. М. Князева. — К.: Вид-во УАДУ, 1999. — Вип. 2. — Ч. 2. — С. 62.
39. *Ткач Г., Янюк Н.* Правові гарантії діяльності посадових осіб // Вісн. УАДУ, 2000. — № 3. — С. 321–326.
40. *Токовенко О.* Історичний розвиток взаємовідносин політичного керівництва: державного управління в Україні // Вісн. УАДУ, 2002. — № 1. — С. 229.
41. *Чемерис А., Ліпенцев А.* Підвищення кваліфікації управлінців: досвід і проблеми // Вісн. держ. служби України. — 1997. — № 1. — С. 73.
42. *Черноног Є. С.* Деякі правові питання розмежування повноважень між місцевими радами та місцевими державними адміністраціями // Актуальні питання державного управління: Зб. наук. пр. — Х.: ХарРі УАДУ, 2002. — № 2 (13): У 2 ч. — Ч. 2. — С. 221–223.
43. *Черноног Є. С.* Правове регулювання делегування повноважень місцевих рад місцевим державним адміністраціям // Теорія і практика державного управління. — Х.: Вид-во ХарРі НАДУ “Магістр”, 2005. — Вип. 2 (11). — С. 45–50.
44. *Яковенко О.* Державна політика як складова адміністративної реформи // Вісн. УАДУ. — 2001. — № 2. — Ч. 1. — С. 13.
45. *Ястремська О. М.* Державна служба: теорія і практика // Державне управління і менеджмент: Навч. посіб. у табл. і схемах / За заг. ред. Г. С. Одинцової. — Х.: ХарРі УАДУ, 2002. — С. 305–324.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни “Теорія та історія державної служби”	6
Зміст самостійної роботи з дисципліни “Теорія та історія державної служби”	8
Список літератури.....	50

Відповідальний за випуск *А. Д. Везеренко*
Редактор *С. М. Толкачова*
Комп’ютерне верстання *А. П. Нечипорук*

Зам. № ВКЦ-4512

Формат 60×84/16. Папір офсетний.
Друк ротатійний трафаретний. Наклад 50 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП «Видавничий дім «Персонал»
03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. XX

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб’єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008*

